

RÄDDA DJURGÅRDEN

EN FÖRENING SOM VILL FÖRSKÖNA OCH BEVARA DJURGÅRDEN

Juni 2025

Stort tack för ditt bidrag!

Återigen vill vi framföra vårt innerliga tack för den hjälp och stöd vi får från alla som stödjer vår verksamhet. Utan er hade vårt arbete varit omöjligt. Pengarna används bland annat till att agera i domstol, ersätta sakkunniga samt till vår viktiga annonsering. Här är vår senaste [annons](#) i SvD lördagen den 14 juni.

Vi hoppas att du fortsatt vill vara medlem och stödja vår verksamhet. Betala din medlemsavgift - om du inte redan gjort det – på 200 kr för 2025 och eventuella bidrag till Swish 1233 734 761; Bankgiro 5706 - 1087. Kom ihåg att ange din mailadress tack.

Östlig förbindelse (tidigare Österleden)

Tanken kring en Österled var att den skulle öka tillgängligheten i Stockholmsregionens östra del (Stockholm, Värmdö, Nacka och Lidingö). För den som vill läsa mer om bakgrunden och hur projektet var tänkt 1994 med en sträckning av leden mellan kommungränsen i Saltsjön mot Nacka fram till Borgen på Ladugårdsgärde finns [denna publikation](#).

Nu talar man på nytt om en väg- och kollektivtrafiktunnel mellan Nacka och Ropsten. Regeringen gav den 13 mars 2025 en förhandlingsperson i uppdrag att bland annat klargöra förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig förbindelse. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2025. Vi anser att det är en förbluffande kort tid som förhandlingspersonen har på sig att klargöra detta.

Det här är en viktig fråga. Vi återkommer med mer information i nästa nyhetsbrev.

Vattentornet i Lill-Jansskogen

Vi har många gånger under rättsprocessen skrivit om det gamla kulturskyddade vattentornet som ska ersättas av denna nya stora skapelse av Gert Wingårdh. Bygget kommer totalt att förvanska landskapsbilden och förvandla en känslig del av Lill-Jansskogen till byggarbetsplats under minst åtta år.

Detaljplanen överklagades till Mark- och miljööverdomstolen som tyvärr avslag överklagandet. Med domen sätts lagen som ska skydda parken helt ur spel. Lagen stipulerar: *"Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas."* Alla åtgärder ska alltså prövas mot detta villkor.

Domen innehåller alltså det egendomliga resonemanget att byggnader, anläggningar och andra åtgärder är tillåtliga på grund av att de är nödvändiga kompletteringar till befintlig verksamhet inte ställs mot villkoret att inte göra intrång i parklandskap eller naturmiljö och ej heller skada det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Mark- och miljööverdomstolen godkände detta resonemang. Häpnadsväckande! Vi tycker att domen bryter mot den citerade lagparagrafen på minst två sätt. För det första är det föreslagna jättetornet ett klart intrång i parklandskapet och naturmiljön. För det andra skadar förslaget det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Vi anser att domen helt enkelt är felaktig.

Förbundet för Ekoparken har begärt att få domen prövad av Högsta domstolen.

Vårt läromedel *Upptäcktsfärder i Kungliga Nationalstadsparken*

Ett stort antal skolor på Östermalm kommer glädjande nog att arbeta med det läromedel om Djurgårdens kultur & natur som Rädda Djurgården tagit fram för F-klass och lågstadiet under kommande läsår. [I bifogade länk](#) kan den som är intresserad hämta hem vårt material och läsa det. Vidarebefordra det gärna om du har kontakt med någon skola eller lågstadielärare inom Stockholms stad.

Trafiken

Den senaste tiden har trafiken på södra Djurgården kring Gröna Lund varit oerhört besvärlig. Sedan Gröna Lund öppnat har det för otaliga barnfamiljer, som vill besöka Skansen eller bara njuta av naturen på Djurgården, varit i princip omöjligt att resa kommunalt till eller från Djurgården. Det är också ständigt långa bilköer på Djurgården och hela Narvavägen.

Senast förra veckan fick polisen komma för att reda upp trafiken. Vi tycker att polisen har annat att göra än att reda upp Kungliga Djurgårdsförvaltningens (KDF) slapphet att förebygga kaos och att inte anställa trafikvakter.

Avspärrad infart Långa gatan där brandbil ska kunna åka in.

Elsparncyklar som tar hela gångbanan och delar av cykelbanan.

Hasselbacken

Status när det gäller Hasselbacken är att ärendet ligger för begäran om prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen. Vi hoppas verkligen att den bifalles.

Gröna Lund och Källhagens vårdshus

Inga nyheter att rapportera.

Festivaler på södra Djurgården och Gärdet

Rosendal Garden Party har just avverkat sina tre konsertdagar med väldigt många besökare. Än en gång är vi förbluffade och upprörda över att KDF inte kan lyssna på oss och se till att den förläggs senare under sommaren då det inte är den känsligaste häckningstiden för fåglar och födselstiden för djur.

Beckholmen

På Beckholmen planeras utbyggnad av en stor varvsbyggnad och förslaget har varit på så kallat granskningssamråd. Såväl Förbundet för Ekoparken som Djurgårdens Hembygdsförening har lämnat ett yttrande som starkt avstyrker den höga varvsbyggnaden och idén att göra Beckholmen till ett storvarv, även för örlogsfartyg. Rädda Djurgården har i nuläget inte ansett sig ha tillräckliga detaljkunskaper och har därför inte yttrat sig.

Prova färja i stället för en ny bro till Djurgården

Diskussioner har förts inom staden att etablera en gång- och cykelbro mellan Strandvägen och Djurgårdsön. Bron är tänkt att gå i höjd med Torstenssongatan till udden nära Junibacken. Bakgrunden till idén är bland annat att avlasta Djurgårdsbron.

Rädda Djurgården anser att Stockholms stad och Djurgårdsförvaltningen innan ett eventuellt beslut om en ny bro tas bör prova att lösa behoven med en (förarlös) färjeförbindelse den mycket korta sträcka om ca 100 (?) meter som det handlar om. Det finns nämligen en rad estetiska, praktiska och ekonomiska nackdelar med en fast gångbroförbindelse på denna plats. En färja på prov skulle ge ett bra testunderlag för en ny förbindelse.

Dispositionsrätten

Ett av syftena för Föreningen Rädda Djurgården är att motarbeta den pågående kommersiella exploateringen av vad som borde vara en skyddad naturmiljö. För detta ändamål har föreningen tillsatt en arbetsgrupp, där Patrik Engellau är sammankallande, som ska undersöka hur den kungliga dispositionsrätten skulle kunna mobiliseras i ärendet.

Ett otillräckligt uppmärksammat faktum är att det finns två för området specifika och av varandra oberoende regelverk som styr exploateringen av södra och norra Djurgården. Det ena är reglerna om Nationalstadsparken i miljöbalken 4 kap 7§. Det andra är det avtal som år 1810 ingicks mellan riksdagen och kung Karl XIII och gav kungen och hans efterföljare dispositionsrätt över djurgårdsmarken.

Enkelt uttryckt säger miljöbalken att miljön på Djurgården inte får förvanskas genom bebyggelser som förfular naturen medan dispositionsrätten säger att bara förändringar som förskönar området får genomföras. Dispositionsrätten, som förbjuder allt som inte förskönar, är alltså strängare än miljöbalken som bara kräver att inget ska vanställas. Om dispositionsrätten tillämpades och kungen fick bestämma skulle han, om han ville, kunna sätta stopp för en del planerade byggnationer. Detta vore, anser Föreningen Rädda Djurgården, ett angeläget tillstånd.

Problemet är att dispositionsrätten fallit i vanhävd vilket åtminstone delvis beror på att kungens rättigheter enligt avtalet inte tillämpas. När tvistiga ärenden om störande förändringar ska göras hänskjuts ärendena regelmässigt till mark- och miljödomstolarna som, eftersom de är domstolar som dömer efter lagen, i det här fallet miljöbalken, inte efter ett kungligt avtal. Den avgående riksmarskalken Fredrik Wersäll har gjort en särskild poäng av att omedelbart driva alla ärenden till domstol utan att tillåta föregående diskussioner och eventuella kompromisstrevare mellan parterna. I praktiken betyder detta att den avgående riksmarskalken upphäver eller åtminstone onödiggörklarar den kungliga dispositionsrätten. (I verkligheten kan man betvivla att miljödomstolarna ens följer miljöbalken. Vitterhetsakademin, som utvärderat domstolarnas praxis, gör just detta.)

Där står vi. Vi vet inte riktigt hur vi ska gå vidare. En möjlighet är att vänta på den nyutsedde riksmarskalken, Jan Björklund, som tillträder inom kort, i förhoppningen att han ska visa sig mer benägen att värna djurgårdsmiljön.

Seminarium den 26 september

Den 26 september ordnar Förbundet för Ekoparken och Samfundet S:t Erik ett ambitiöst heldagsseminarium om Nationalstadsparken och hur lagen har fungerat. Seminariet är öppet för alla. Jurister, politiker, forskare och ideella organisationer deltar kommer att representeras som talare. Som moderator är Mark Issit engagerad. Välkomna önskar Richard Murray, Förbundet för Ekoparken och Knut Weibull, Samfundet S:t Erik). Vi återkommer med information hur du anmäler dig.

**Vi önskar Dig en härlig sommar och än en gång
varmt tack för Ditt viktiga engagemang**

Vi finns på både [Instagram](#) och [Facebook](#).
Har du frågor maila till info@raddadjurgarden.se